

GŁOS NARODU

CZWARTEK	REDAKCJA, ADMINISTRACJA i DRUKARNIA: KRAKÓW, UL. ŚW. KRZYŻA 11.					CENY OGŁOSZEN:
	KONTO CZEKOWE P. K. O. WARSZAWA: 140.055. — KONTO CZEKOWE P. K. O. KRAKÓW: 401.099.					
11. LUTEGO 1926.	Przedpłata wynosi:	W Krakowie		Na całym obsz. Państwa polsk.	Za granicą	Przedpłata zniżona dla nauczycielstwa ludow.
	Miesięcznie	z odnośnieniem	bez odnośn.	z przesyłką pocztową		
NR. 33. — ROK XXXIII.		4-50 zł.	4-00 zł.	4-50 zł.	8-00 zł.	4-00 zł.
REDAKCJA TELEFON NR. 190. — ADMINISTRACJA TELEFON NR. 3344. — DRUKARNIA TELEFONY NR.: 3344 i 4406.						Zwykły (inzeratowy) 15 gr Nekrologi 30 Nadesłane 35 Pokrońce 45 Na 1-iej stronie 50 Drobne ogłoszenia od słowa . . . 7 (najmniej 10 słów) Układ tabelaryczny 50% drożej. zamiejscowe 50% drożej.

Faszystowska szpicruta.

Omawiając układy locarneńskie, podnieśliśmy w swoim czasie, że walnym sprzymierzeniem naszym w walce z niekorzystnymi skutkami tych umów będą sami Niemcy. Naród niemiecki — pisaliśmy — opanowany jest od dziesiątków lat chorobliwą manją wielkości, która mu odbiera jasność sądu i trafny wybór środków działania. Ten stan patologiczny musi przejawiać się w polityce zagranicznej Niemiec popelnianiem ciągle wielkich psychologicznych błędów. Popelniali je Niemcy przed i podczas wojny, popelniać je będą i w przyszłości. W naszych kalkulacjach dyplomatycznych możemy więc jeszcze przez czas jakiś liczyć na... mimowolną pomoc Niemców.

Najnowszym takim błędem Niemiec jest ostry ich zatarg z Włochami. Jest błędem wprost horrendalnym. Bo przypomnijmy tylko: Do ostatnich niemal dni były stosunki włosko-niemieckie jak najlepsze. Włochy jako pierwsze z państw dawnej Ententy zawarły — przed kilku tygodniami — z Niemcami normalny traktat handlowy. Nie brały udziału w okupacji Rumii. Nie utrzymują wojsk w Nadrenji. W Locarno rząd faszystowski przystąpił dobrowolnie do układów gwarantujących granice zachodnie Niemiec, zyskując za to ciepłe słowa wdzięczności od p. Strosemana. Zdawało się, że dojrzała powoli zbliżenie włosko-niemieckie, któremu Włochy nie byłyby niechętnie ze względu na wylaniającą się z mgieł przyszłości zatarg z Francją o kolonie afrykańskie.

Wszystko zepsuła niemiecka manja wielkości. Locarno i triumfalne wejście do Ligi zawróciły Niemcom zupełnie w głowie. Wypróbowały swą przewagę na Polsce w sprawie optantów i — dzięki ustepliwości pana Skrzyńskiego — odniosły łatwy sukces. Zdyfamowały Polskę w świecie jako państwo teńskie i bezprawia i — zyskały częściowo wiarę. Uznały wówczas, że teraz kolej przyszła, by Włochom dać odczuć zmartwychwstałą butę teutońską. Prasa niemiecka jak na komendę otworzyła na Italię huraganowy ogień oszczerstw. Oto w jakimś tam miasteczku Trentina faszyci zniszczyli pomnik średniowiecznego poety Waltera von der Vogelweide. To znów biednym Niemcom srogi rząd włoski zakazał w wieczór wigilijny poetycznych choinek. Cóż to za herodowe zarządzenia? Europo! patrz i współczuj nieszczęśliwym ofiarom tyranii! Prasa niemiecka zagroziła bojkotem Włoch (jak Polsce wojną etową), a premier bawarski Held wygłosił w sejmie mowę pełną gróźb i protestów.

Niemcy liczyli na pewny sukces. Prasa berlińska doniosła nawet, że Mussolini przeprosił już ambasadora Rzeszy w Rzymie... Gdy w tem przemówił Mussolini na Monteitorio. Raczej zagrzmiał, niż przemówił. Takiej ostrej i poprostu wściekłej filipiki przeciw sobie nie słyszeli jeszcze Niemcy od żadnego szefa obcego rządu. Mussolini odparłszy oszczerstwa, zagroził, że jeśli Niemcy nie pogodzą się z granicą Brenneru, jakby nieomylną ręką Boga na Alpach wyrył — to on przeniesie tę granicę na północ od Brenneru! Wara Berlinowi zajmować się losem mniejszości niemieckiej w południowym Tyrolu! Faszystowskie Włochy nie ścierpią takiego wtrącania się do spraw włoskich, na bojkot odpowiedzą wzmożonym bojkotem, a na represje spotęgowanemi represjami.

Nie tyle treść, ile język i ton mowy Mussoliniego wywołały w Niemczech osłupienie. Nie jest to bowiem język dyplomacji, ale ostry język komendy, język wodza prze-

mawiającego do tłumu, język odznaczający się futurystyczną ekspresją i ową imperatoria brevitatis, tak właściwą Mussolinimu. Niemcy zapóźno zrozumieli, że popelnili straszny błąd psychologiczny, prowokując rzymski faszyzm. Ale Briand, Chamberlain i Skrzyński przemawiali do nich zawsze tak miękko, dobronliwie, prosząc, pojednawczo, że liczyli także na podobną dyskusję z Mussolinim. Spodziewali się zastraszyć Włochy. A tu otrzymały uderzenie szpicrutą! Teraz stoją przed dylematem: albo schować policzek do kieszeni, albo też toczyć walkę w tymsamym conajmniej tonie. Duma nie pozwala im na pierwsze, walka jednak uczyni z Włochów wrogów Niemiec i nie obiecuje Rzeszy żadnej satysfakcji. Sama ta wojna jest dla Niemiec kłeską, tak jest dla nich niepożądana!

Jeśli szpicruta faszystowska przywróci Niemcy do rozumu, to Mussolini wyrzucił pokojowi, Polsce, a także samym Niemcom wielką przysługę. Niemiecki szal wielkości jest bowiem dla całej Europy stałą groźbą. Jeśli zaś stosunki między Rzymem a Berlinem na dłuższy czas się zaostrzą, to — także możemy być z tego zadowoleni. Nowy

nasz poseł przy Kwirynale, p. Kozicki, znajdzie w Palazzo Colonna przyjęcie tem życzliwsze, im większy będzie tam gniew na Niemcy. Włochy poprą nas przy uzyskaniu stałego miejsca w Radzie Ligi, a zapewne skłonią się także — mimo niechęci Anglii — do zamiany naszego poselstwa przy Piazza di Spagna na ambasadę. Co więcej, będziemy mogli liczyć na włoski głos, gdy nam przyjdzie odierać niemieckie protesty w kwestji ochrony mniejszości w Polsce.

Jest wykluczeniem, by Liga Narodów interwenjowała w jakiej formie w sprawie Trentino przeciw Włochom. W Genewie pamięta się przecież dobrze epizod z Korfu. Włochy, to nie Bułgaria, której można narzucić wolę Ligi. Za Mussolinim stoi wielka siła narodu jednomyślnego i pełnego ambicji. Niemcy więc wyszczekają swą wściekłość w próżnię — i umilkną.

Zatarg przechodzi w chwilę, gdy nasze szanse genewskie nieco spadły. Jak przewidywaliśmy, także Hiszpanja zgłasza kandydaturę o stałe miejsce w Radzie Ligi. Czy nie pójdzie za nią Brazylja? Anglja jest niepewna, a p. Benesz tajemniczy. Najwyższy czas, by nasza dyplomacja nacisnęła silniej śruby w Rzymie. Niemcy przez swój nierozumny zatarg z Włochami podnoszą nasze szanse.

Przed wstąpieniem Niemiec do Ligi Narodów.

ZNAMIENNY KOMENTARZ AGENCJI WOLFFA.

Berlin. (PAT.) Agencja Wolffa podaje dłuższy komentarz, wyluszczający motywy, jakie skłoniły rząd niemiecki do tej decyzji. Komentarz ten wskazuje, że przystąpienie Niemiec do Ligi zostało już zasadniczo postanowione przez rząd w ciągu września ub. r. — Wymiana tego postanowienia przeciągnęła się wskutek sporów, wynikłych między Niemcami a aljantami w kwestji okupacji strefy kolonialnej.

Wymieniając korzyści, jakie wstąpienie Niemiec do Ligi Narodów może przynieść Niemcom, komentarz ten stawia na pierwszym miejscu przyznanie Niemcom stałego miejsca w Radzie, ze względu na możliwość działania politycznego, jakie otwiera się przez to przed Niemcami. Nie można opierać się na dotychczasowej działalności Ligi, która dawała nieraz słuszne powody do skarg Niemiec. Jakkolwiek nie należy się ludzi próżni nadziejami na wpływ, jaki Niemcy mogą w ten sposób uzyskać na ogólną sytuację polityczną, to jednak Niemcy będą miały możliwość brania udziału i głosowania we wszystkich sprawach podpadających pod kompetencję Ligi.

W wielu wypadkach głos Niemiec może być rozstrzygający, ponieważ w pewnych określonych wypadkach postanowienia Rady Ligi zapadają jednogłośnie. Co się tyczy prac w Radzie Ligi, to agencja Wolffa zaznacza, że przy

wszystkich powikłaniach politycznych członkowi Rady przysługują prawo spowodowania dyskusji w Radzie. W ten sposób Niemcy otrzymają możliwość brania udziału we wszystkich ważnych dyskusjach politycznych. Między innymi komentarz zaznacza: Niemcy będą mogły spowodować rewizję traktatów niemożliwych do wykonania.

Berlin. (PAT.) Nota niemiecka do Ligi Narodów została wysłana wczoraj nocnym pocztą. Treść jej ogłoszona będzie prawdopodobnie jutro przed południem, po przybyciu do sekretariatu p. Aschana niemieckiego konsula generalnego w Genewie. Bliższych wyjaśnień apodzielają się z przybycia do Berlina sir Eryka Drummonda, który zamierza omówić z przedstawicielami klubów rządowych formalności, związane ze wstąpieniem Niemiec do Ligi Narodów, oraz sprawę obsadzenia przez Niemców niektórych stanowisk w sekretariacie Ligi.

Nadzwyczajna sesja Rady Ligi N.

Genewa. (PAT.) Nadzwyczajna sesja Rady Ligi Narodów, z powodu zgłoszenia Niemiec o ich przyjęcie do Ligi, rozpocznie się prawdopodobnie w najbliższy piątek, dnia 13 b. m. i potrwa 3 dni.

Echa mowy Mussoliniego.

Niemcy wysłał notę?

Berlin. (PAT.) „Vossische Zeitung“ dowiadyuje się, że rząd rozważa projekt wystosowania do mocarstw noty, która zwróciłaby uwagę na to, iż wojownicze mowy Mussoliniego w sprawie południowego Tyrolu mogą zagrozić pokojowi Europy, oraz, że pozostają one w sprzeczności z zasadami Ligi Narodów, której Włochy są członkiem.

WRAŻENIE WE FRANCJI.

Paryż. (AW.) Wszystkie dzienniki komentują obszernie mowę Mussoliniego, zawierającą groźby pod adresem Niemiec i Austrii. Prasa kartelowa stwierdza, że Mussolini dał się uwieść niepotrzebnym manifestacjom wojowniczym. Dzienniki nacjonalistyczne stwierdzają, że Mussolini w przededniu wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów zadokumentował wyraźnie, że nadzieje Niemiec na odzyskanie za pośrednictwem Ligi Narodów utraconych terytorjów, są zwodnicze. „Quotidien“ pisze, że nacjonalisci niemieccy, jak i faszyci włoscy nagradzają pokojowi Europę. „Humanite“ uważa mowę Mussoliniego za dowód, iż Europa

jest wciąż ogniskiem wojowniczych komplikacji.

Warszawa. (Telef. wł.) Z Paryża do „Kurjera warsz.“ donoszą: Niemal cała prasa francuska podnosi z wielkim uznaniem odpowiedź Mussoliniego. Nawet ultra liberalne dzienniki piszą, że nigdy wielkość Włoch nie okazała się taką jak obecnie i że nigdy Włochy nie były traktowane z tak wielką sympatią, jak obecnie.

Zalew Francji przez Niemców.

Warszawa. (Telef. wł.) Z Paryża donoszą charakterystyczną wiadomość o zalewie Francji przez Niemców. Do związków prasowych napływają codziennie dziesiątki kandydatur ze strony dziennikarzy niemieckich. W parlamencie ilość miejsc podwyższono jedynie Niemcom, przyczem zamaczyć należy, że liczbą ich przewyższa o wiele liczbę kart, jakie się udało uzyskać dla Polski po niezliczonych zrzęta trudnościach. Odczyty niemieckie są coraz częstsze w Paryżu, a nawet są wygłaszane w języku niemieckim.

Czy otrzymamy stałe miejsce w Radzie Ligi?

ZAKULISOWE INTRYGI PRZECIW POLSCE.

Warszawa. (Telef. wł.) Z Londynu donoszą: W tutejszych kołach politycznych panuje przekonanie, że skutkiem zatargu włosko-niemieckiego, Włochy mogą odmówić swego głosu w sprawie przyjęcia Niemiec do Ligi. Wczoraj rozeszła się pogłoska, że Hiszpanja zdecydowana jest uzależnić swą zgodę na wstąpienie Niemiec od przyznania jej stałego miejsca w Radzie.

Co do Polski, to daje się zauważyć wznowienie agitacji przeciw przyznaniu Polsce miejsca. Biurokracja Ligi jest przeciwko Polsce, jak również i sfery zbliżone do Roberta Cecil'a a także i Benesz zachowuje się nieprzyjaźnie wobec żądania Polski, nie mówiąc już o Niemcach.

WŁOCHY GŁOSOWAĆ BĘDĄ ZA POLSKĄ.

Wiedeń. (PAT) „N. Fr. Presse“ donosi z Berlina, że w niemieckich kołach narodowych obawiają się, że Włochy głosować będą w Lidze Narodów za przyjęciem Polski do Rady Ligi Narodów. Dalej donosi tenże dziennik,

że rząd niemiecki zapewnił w Rzymie rząd włoski, że stoi zdala od propagandy antywłoskiej, uprawianej przez pewną część prasy niemieckiej.

PRZYCHYLNY POLSCE GŁOS ANGIELSKI.

Londyn. (PAT. Wolff) Sprawozdawca dyplomatyczny „Daily Telegraph“ donosi, że w angielskich kołach zbliżonych do Ligi Narodów panuje wielkie zaniepokojenie, ponieważ przydzielenie stałego miejsca w Radzie Ligi Narodów dla Niemiec mogłoby wywołać obecnie pewne trudności.

„Daily Mail“ zauważa w artykule wstępnym, że Polska słusznie domaga się za swoje ofiary przyjęcia do Rady Ligi Narodów. Dobra wola Polski została wykazana szczególnie w tem, że rząd polski umożliwił pomyślnie załatwienie układów locarneńskich, a ze względu na to, że Polska ma uregulować cały szereg apornych kwestyj z Niemcami, byłoby niesprawiedliwością, gdyby Polska nie została postawiona na równym stopniu z Niemcami.

Wizyta p. Piłsudskiego w Belwederze

I JEJ POLITYCZNE NASTĘPSTWA.

Warszawa. (Telef. wł.) Wizyta marsz. Piłsudskiego u p. Prezydenta Rzeczypospolitej w poniedziałek wieczorem, była niespodzianką nawet dla najbliższych przyjaciół p. marszałka. W kołach politycznych opowiadano, że marsz. Piłsudski nakłaniał p. Prezydenta Rzeczypospolitej, ażeby p. Prezydent powołał generalnego inspektora armji w drodze dekretu, jednakże argumenty p. Piłsudskiego nie przekonywały p. Prezydenta, który zwrócił uwagę na uchwałę

Rady ministrów, aby tę sprawę załatwić w drodze ustawodawczej.

Wieczorem rozszły się pogłoski, że niepomyślny dla p. Piłsudskiego przebieg audjencji u p. Prezydenta, będzie powodem pewnych komplikacji ministerjalnych. Audjencja ta miała dojść do skutku, przy udziale min. gener. Żeligowskiego, który wskutek niefortunnego jej przebiegu zamierza wycofać z tego konsekwencje i to już w niedługim czasie.

Następca Moraczewskiego--Jaworowski

Warszawa. (Telef. wł.) Wieczorem we wtorek rozpoczął obrady Centr. Kom. Wyk. PPS. nad sytuacją. Wszelkie przypuszczenia, jakoby PPS. wysuwało koncepcję przegrupowania tek, nie znajdują potwierdzenia. Obrady, gdy wiadomości te telefonicznie otrzymujemy — godz. 6 i pół wieczór — nie są jeszcze skończone, jest jednakże prawdopodobem, iż socjaliści wysuną kandydaturę wiceprezydenta Rady miejskiej posła inż. R. Jaworowskiego na ministra robót publicznych.

Sprawa reorganizacji administracji.

Warszawa. (Telef. wł.) We wtorek odbyło się posiedzenie komisji, pracującej nad reorganizacją administracji państwowej, t. j. tak zwanej komisji Bobrzyńskiego. Obrady tej komisji merytorycznie się kończą i zostaną w ciągu najbliższych dni w całości sformułowane. Komisja Chorzemskiego dla reorganizacji biurowości, będzie pracować jeszcze przynajmniej miesiąc.

Ex-Okoniowcy wydają pismo.

Warszawa. (Telef. wł.) Secesjonisci z okolicy Okonia, Dźdźuch i inni, zaczęli wydawać nowy tygodnik: „Głos chłopski“.

Zadziwiająca rzeczą jest wzrost radykalnego piśmiennictwa, klasowo chłopskiego, na tle obecnego przesilenia finansowego i finansowego wyczerpania społeczeństwa.

Zjazd rabinów w Warszawie.

Warszawa. (Telef. wł.) Obradujący w Warszawie zjazd rabinów z całej Polski, wysłał do prezesa Rady ministrów hojowniczy telegram, składając w nim p. Skrzyńskiemu najserdeczniejsze życzenia owocnych prac dla dobra państwa i wszystkich jego obywateli.

„DAILY TELEGRAPH“ O REWIZJI TRAKTATU POLSKO-RUMUŃSKIEGO.

Warszawa. (Telef. wł.) Dziennik „Daily Telegraph“ podaje, iż jest prawdopodobem, że traktat polsko-rumuński zostanie odnowiony, ale jego forma będzie poważnie zmodyfikowana, a to ze względu na obecny stosunek pomiędzy Warszawą a Moskwą, który był bardzo zły 5 lat temu, a który obecnie znacznie się poprawił.

DOLAR W WARSZAWIE.

Warszawa. (Telef. wł.) Dolar; Bank Polski 7,25 zł., w obrotach międzybankowych i na czarnej giełdzie 7,28—7,32 zł.

Stan zdrowia kard. Dalbora.

Poznań. (PAT) O godzinie 9.30 rano wydano następujący komunikat o stanie zdrowia Jego Eminencji Kardynała Dalbora: Noc z 8 na 9 b. m. przyniosła Jego Eminencji Kardynałowi ulgę, pacjent przyjmuje pożywienie z większą łatwością.

Charakterystyczny incydent

NA POSIEDZENIU SEJMOWEM.

Warszawa. (Telef. wł.) Na wtorkowym posiedzeniu Izby toczyła się dyskusja nad trzecim czytaniem pragmatyki służbowej nauczycielskiej. Bardzo charakterystyczne było starcie pomiędzy dawnymi towarzyskami klubu: posłem Langerem z Wyzwolenia a pos. Sanojcą.

Pos. Langer nazwał wystąpienie Sanojcy tępa demagogią. Sanojca bowiem domagał się, aby nauczycielkom bez pozwolenia nie wolno było wychodzić z zamą.

Z komisji konstytucyjnej.

Ustawa o zgromadzeniach uchwalona w drugim czytaniu.

Warszawa. (Telef. wł.) Na posiedzeniu komisji konstytucyjnej w drugim czytaniu zakończono dyskusję nad ustawą o zgromadzeniach. Szczególnie żywą dyskusję wywołał artykuł 19 w sprawie zgromadzeń poselskich, który został uchwalony w brzmieniu zaproponowanym przez pos. Bagińskiego, by zgromadzenia posłów i senatorów nie podlegały przepisom tej uchwały, o ile i dopóki poseł, względnie senator, bierze odpowiedzialność za przebieg zgromadzenia. Na skutek nieobecności dwóch posłów z „Piasta“, poprawka pos. Bagińskiego przeszła większością 1 głosu.

Z KOMISJI BUDŻETOWEJ.

Warszawa. (Telef. wł.) Na posiedzeniu Komisji budżetowej uchwalono szereg rezolucyj, zaproponowanych przez pos. Michalskiego (Chr. Nar.), w sprawie gospodarki wojskowej i kontroli nad nią.

Pożyteczna dymisja.

Dymisję ministra robót publicznych, p. Jędrzej Moraczewskiego, uważać należy jako wielką ulgę dla koalicyjnego rządu. Faktem jest bowiem iż nadto w kołach parlamentarnych znanych, że p. Moraczewski nie wiele się zajmował sprawami swego ministerstwa, a za to energicznie i wytrwale hamował prace innych ministrów. Na Radzie ministrów podnosił sprawy, które do jego resortu nie należały, a podnosił je w sposób niepoważny, bez przemyślenia i bez porozumienia się z kolegami. Wszedł on do rządu w tym tylko widocznym celu, by przeprowadzić nominację p. Piłsudskiego na gen. inspektora w drodze dekretu Prezydenta, lub choćby na szefa sztabu generalnego. Wywołał to w swoim czasie złościwą uwagę premiera, że dziwny byłby to rząd, który szefa sztabu generalnego mianuje na wniosek ministra... robót publicznych. Ostatecznie zabieg p. Moraczewskiego spełzył na niczym, tak z powodu jasnego brzmienia Konstytucji, która przewiduje ustawowe zorganizowanie wyższych władz wojskowych, jak i z powodu niestatkownych i antyrządowych występów p. Piłsudskiego, jak wreszcie z powodu wyborów do Sądu Generalnego, które przyniosły partii sułajewskiej sromotną klęskę (25% głosów).

Drugim niefortunnym pomysłem p. Moraczewskiego był projekt ściągnięcia miljarda złotych podatku majątkowego, który to miliard zahipotekowany odrazu jako wiarytelność skarbu na majątkach, posłużyłby za podstawę do wydania nowego pieniądza rentowego. Pomysł ten nie znalazł uznania nawet u drugiego ministra socjalistycznego w gabinecie, p. Ziemięckiego, który — trzeba to przyznać —

jest bardziej zrównoważonym człowiekiem, niż stojący wprawdzie „na baczność“ przed p. Piłsudskim, ale kapryśny i nerwowy „towarzysz Jędrzej“. P. Moraczewski zajął kilka posiedzeń Rady ministrów przekomarzaniem się już z p. St. Grabskim, już z p. Zdziechowskim i ostatecznie zwątpiwszy w powodzenie swojej misji, jaką nań piłsudczycy włożyli, ustępuje. Jest to stanowczo najrozsądniejszy czyn w jego niedługiej karierze ministerjalnej. Nawet w P. P. S. panuje z powodu tej dymisji ulga, gdyż rozsądniejsi socjaliści mają już dość wicherzów garstki sułajewczyków w swym klubie.

Utrzymanie gabinetu koalicyjnego jest bardzo trudne, gdyż ciężka sytuacja gospodarcza stawia ministrów przed wymaganiami, których zaspokoić nie są w stanie. Gdy się jest w rządzie, nie można w kraju uprawiać demagogii, jak za czasów opozycyjnych. Niestety P. P. S. i N. P. R. grają stale na dwie strony: zasładowa bowiem w rządzie i wymuszając na nim coraz to nowe korzyści partyjne, organizują równocześnie nierozumne strajki i podniecają apetyty mas, stwarzając przez to swemu własnemu rządowi trudności. Ministrowie z PPS. i NPR. są tym żywołem w rządzie, który hamuje jego energję, zdolność działania i rządzenia. Dzięki nim rząd koalicyjny jest rządem słabym. P. Moraczewski był z nich najszkodliwszym i żyćcyć należy premierowi, by dobrał sobie następcę odpowiedniejszego. Ale poprawy poprawy gruntownej nie będzie tak długo, póki PPS. i NPR. nie zrozumieją, że nie można równocześnie być w rządzie i w opozycji — i z jednego i z drugiej ciągnąć korzyści.

O czem piszą inni?...

N. P. R. przygotowuje nowy strajk? — Pos. Niedziałkowski o mniejszościach. — Monarchiści nie chcą Polaka na króla. — „Gazeta Poranna Warszawska“ przejrzała.

„Polonia“ donosi, że N. P. R. chce wywołać nowy strajk, tym razem w przemyśle metalowym.

„Związek zawodowy metalowców — pismo organu p. Korfańskiego — prowadzony przez przywódców N. P. R., zwrócił się obecnie do przemysłowców metalowych, żądając rewizji obecnych płac i przyznania podwyżki w wysokości 10 procent.

N. P. R. zdaje sobie sprawę, że akcja ta jest z góry skazana na niepowodzenie i ma charakter wybitnie demagogiczny. Chodzi tutaj o wywołanie zamieszania i ostrego konfliktu w przemyśle metalowym“.

„Robotnik“ rozpisuje się o sprawie mniejszości narodowych w Polsce. „Trzeba ruszyć z martwego punktu! — woła pos. Niedziałkowski. Przyznając, że „zagadnienia gospodarcze wyrosły dzisiaj ponad wszystkie inne“, uważa jednak p. Niedziałkowski za potrzebne, by P. P. S. zwiększyła nacisk w sprawie programu autonomicznego, a oprócz tego

„W dziedzinie spraw, obchodzących mniejszości t. zw. zwarte, Ukraińców i Białorusinów, dwa punkty wysuwają się na plan główny:

- a) zrealizowanie konstytucji w pełni, bez zastrzeżeń i bez wyjątków;
- b) zaprowadzenie samorządu lokalnego na podstawie powszechnego prawa głosowania“.

Zaś dla mniejszości t. zw. rozszaniach, to znaczy Niemców i Żydów

- a) znów wprowadzenie w życie przepisów konstytucyjnych o zupełnym równoprawieniu, zapewnieniu swobody rozwoju języka i kultury;
- b) dla szczegółowego wykonania tych przepisów, opracowanie konkretnych projektów ustaw“.

W sprawie tej zamierza się P. P. S. porozumieć z socjalną demokracją niemiecką w Polsce.

Monarchiści widzą rozwiązanie problemu mniejszości w stworzeniu monarchji. Na

wszelkie niedomagania niezawodnym lekarstwem — król i tylko król!

„Osoba króla w Anglii — mówił pos. Owiakowski, założyciel Monarch. Organizacji Włościańskiej przedstawicielowi „Stowa“ — spaja znakomicie różnorodną część imperjum brytyjskiego. Monarchowie polscy będą musieli oprzeć się na tradycjach i idei Jagiellońskiej, która jedynie zdolna jest ułożyć normalne współzycie różnych narodowości w granicach państwa polskiego“.

Kandydata na króla zamierzają monarchiści poszukiwać poza Polską.

„Znając nasz charakter narodowy — oświadczył pos. Owiakowski — wykluczam wszelkie kandydatury polskie, gdyż burza walk wewnętrznych obryzgałaby błotem nie tylko kandydata, lecz nawet i koronę. Kwestję kandydatury do tronu uważam za przedwczesną do omawiania, a wogóle można mówić jedynie o jednej z dynastji panujących w Europie, które dały dowód tężyzny moralnej i umiejętności rządzenia i wzbudziłyby zainteresowanie naszym krajem pod względem gospodarczym“.

Fermenty w Kole żydowskim wywołały zostały — zdaniem „Gaz. Por. Warsz.“ — atakiem grupy pos. Grynbauma, który „chce poprosić wojny z Polską“. Sprawa — pismo organu nar. demokracji — jest jasna i „nie zmienia się ani na jotę od chwili powstania niepodległej Polski. Żydzi, zwłaszcza ci z pod znaku p. Grynbauma, nie chcą uznać, że w państwie polskim suwerenem i gospodarzem jest i pozostać musi naród polski“.

W ostatnich czasach (zapewno od zawarcia ugody) istotny stan rzeczy „zakryty był pozorami jak gdyby budzącego się otępienia wśród polityków żydowskich. Ostatnia kampanja p. Grynbauma na terenie Koła żydowskiego rozwinęła jednak te iluzje“.

Chwała Bogu! Nareszcie! Lepiej było wprawdzie, gdyby tych „ugodowych“ iluzji całkiem nie było, ale zawsze lepiej pozbyć się ich pózno, niż nigdy. Czy jednak i p. St. Grabski pozbył się już iluzji?

Uchwały Rady Naczelnej Ch. D.

Przeciw burzeniu praworządności przez stronnictwa rządowe.

W sprawozdaniu z przebiegu obrad Rady Naczelnej Chreśd. Dem. podaliśmy treść jej rezolucyj w sprawie stosunku do Rządu. Rezolucja ta — uzupełniamy — piętnując taktykę stronnictw N. P. R. i P. P. S., które biorąc udział w koalicyi rządowej, uważają za stosowne grozić opuszczeniem koalicyi podczas ostatnich strajków, zmuszając w ten sposób rząd do ustępstw, narażających powagę rządu i państwa — zawiera następującą deklarację:

„Rada Naczelna Chreśd. Dem. nie może w takich warunkach brać współodpowiedzialności za szkodliwe dla kraju skutki partyjne i demagogiczne polityki N. P. R. i P. P. S. i upoważnia Klub Parlamentarny do wycofania się z obecnej koalicyi, o ile prowadzenie praworządnej, silnej i gospodarczo zdrowej polityki w dalszym ciągu napotykać będzie na przeszkody, wychodzące z stronnictw i członków rządu, wychodzących w skład koalicyi“.

Ponadto uchwalono następujące rezolucje:

O stałe miejsce dla Polski w Radzie Ligi.

Rada Naczelna wzywa Klub Parlamentarny do wszczęcia silnej akcji na terenie Sejmu i Senatu, oraz wywarcia wpływu na rząd w kierunku zagwarantowania Polsce stałego miejsca w Radzie Ligi Narodów.

W obronie fundamentalnych podstaw małżeństwa.

Wobec niepokojących wiadomości, dotyczących opracowania przez Komisję Kodyfikacyjną prawa małżeńskiego na zasadach sprzecznych z nauką katolicką, Rada Naczelna Ch. Dem.:

- a) prosi Pana Ministra Sprawiedliwości o wrócenie uwagi na działalność Podkomisji, której zostało poruczone opracowanie prawa małżeńskiego;
- b) wzywa organizację chrześcijańsko-społeczną, aby zwróciła uwagę na projekt prawa małżeńskiego i oświadczyła o jego zgodności z duchem zasad katolickich.

O ustawę przemysłową zgodną z postulatami polskiego rękodziela.

Rada Naczelna uznając potrzebę wzmocnienia stanu rękodzielnictwo-mieszczańskiego przez stworzenie dlań zdrowych podstaw rozwoju, wzywa Klub Parlamentarny, by w rozprawach ciał ustawodawczych nad ustawą przemysłową dążył do bezwarunkowego przeprowadzenia zasadniczych postulatów polskiego rękodziela.

O wzmocnienie polskiego żywiołu w samorządach kresowych.

Rada Naczelna Chreśd. Dem. wzywa Klub Parlamentarny, aby przy uchwalaniu ustaw samorządowych dążył do zabezpieczenia interesów ludności polskiej na kresach.

Sprawa stosunku Chreśd. Dem. do mniejszości narodowych.

poruszoną została w ogólnej dyskusji przez pos. Bittnera, Chacińskiego, Korfańskiego, ks. patrona Adamskiego, sen. Thulliego, ks. Piłowarczyka i in., a to w związku z wydarzeniami bydgoskimi. Sprawę tę przekazano następnej Radzie Naczelnej do zasadniczego jej omówienia, na razie stwierdzono tylko, że na wypadek tworzenia bloków wybor. z mniejszościami, należy uprzednio porozumieć się z Zarządem Głównym.

Regulaminy organizacyjne.

Po referacie p. prof. Bryły, który przedstawił w imieniu Komisji Regulaminy-Organizacyjne działości regulaminów organizacyjnych stronnictwa, regulaminy powyższe zostały przyjęte.

O Radę miejską dla Krakowa.

W sprawie stosunków samorządowych w Kra-

kowie zgłoszony został wniosek, wzywający Klub Parlamentarny Chreśd. Dem., by wobec niepewnego losu ustaw samorządowych, przeprowadził jak najrychlej w Izbach Ustawodawczych projekt ustawy, rozszerzającej na Kraków ordynację wyborczą, obowiązującą w miastach b. Kongresówki, tak, by wybory do nowej Rady m. Krakowa odbyć się mogły jeszcze w roku bieżącym.

Wniosek ten przekazała Rada Naczelna wprost Klubowi Poselskiemu do załatwienia, co wobec przychylnego dla tej sprawy stanowiska min. Raczkiewicza — o czem wczoraj donosiliśmy — winno być wkrótce przeprowadzone.

Bardzo obszerną dyskusję wywołała in. in. sprawa prasy chrześcijańsko-społecznej. — W szczególności stwierdzono potrzebę naukow. organu prasowego w Centrali ruchu w Warszawie. Prasa ChD. przedstawia się dziś i ilościowo i jakościowo bardzo korzystnie. Należy tylko dążyć do jaknajściślejszego ujednostajnienia akcji prasowej Chreśd. Dem. w różnych dzielnicach kraju. Z uznaniem skonałowała Rada Naczelna potęgującą się chrześcijański ruch związkowy wśród młodzieży mlekiej i wiejskiej, zalecając poszczególnym okrogom dalszą, coraz intensywniejszą pracę w tym kierunku. Omawiano również założenie w Poznaniu szkoły społecznej oraz kół studiów chrześcijańsko-społecznych.

Natomiast Rada Naczelna stwierdziła, że wpływ stronnictwa na rząd, jak i ministra reprezentującego stronnictwo, na radę ministrów, jest jak dotychczas zbyt słaby i nie odpowiada istotnemu stanowisku Chreśd. Dem. tak w Sejmie jak i w społeczeństwie. Klub Parlamentarny winien — w myśl wskazań Rady Naczelnej — wdrożyć starania w kierunku rozszerzenia tej sfery wpływu.

We wczorajszym sprawozdaniu telefonicznym z obrad Rady Naczelnej, zaszyły pewne omyłki drukarskie, które prostujemy: Mianowicie rezolucja o stosunku stronnictwa do rządu domaga się, by wydatki państwowe nie przekraczały realnych (nie ratalnych) wpływów, tudzież by polityka gospodarcza rządu skierowana była ku wzmocnieniu produkcji krajowej.

Prasa niemiecka o mowie Mussoliniego.

Okazuje się po raz tysięczny, że Niemcom imponuje siła i stanowczość. Ostra i mocna mowa Mussoliniego zrobiła w Niemczech ogromne wrażenie. Prasa niemiecka oburza się, zapowiadając odpowiedź Stressemanna, krytykuje mowę włoskiego premiera, ale wiaściwie trąbi na odwrót.

Lewicowy „Berliner Tagblatt“ przyznaje, że Niemcy zawinili przez rozszerzanie fałszywych wiadomości. Pacyfistyczna „Vossische Zeitung“ stwierdza, że w niektórych punktach Mussolini ma słuszność i ubolewa, że obrazili naród niemiecki. Pisma nacjonalistyczne piszą z żalem, że istnieje niezgoda między narodami, które mają wspólne interesy. Część winy stara się prasa niemiecka rzucić na bawarskiego premiera Helda, który nieopatrznie mową sprowokował Mussoliniego.

Wiedeńska „Neue Freie Presse“ przyznaje, że niektóre zarzuty przeciw Włochom były niezasadne. Np. nie usunęto pomnika Waltera von der Vogelweide, a również nieprawdziwą okazała się wiadomość o zakazie urządzania drzewek świątecznych. Pismo nawołuje do zgody, do przewyższenia namiętności i kierowania się spokojnym rozsądkiem.

Niemców tyrolskich biorą wszystkie pisma niemieckie w obronę, twierdząc, że nie chcą oderwania się od Włoch, lecz tylko swobody rozwoju kulturalnego.

CZEKOLADKI DESEROWE
W ORYGINALNYCH PUDEŁKACH
POLECA FABRYKA
A. Piasecki S.A. Kraków

Z łochów bolszewickich na ziemię polską.

W dniu 8 b. m. po południu na granicy polsko-sockieckiej w Kotoszowie dokonano wzajemnej wymiany więźniów politycznych pomiędzy Polską a Z. S. S. R. Ze strony sockieckiej zostali wydani ks. Usas, ks. Dmowski, Józef Łaszczewicz i Wiktorja Kowryga. Ze strony polskiej Anna Jaworska, Jan Braun, Juliusz Brun i Ant. Majewski. Z pośród wymienionych więźniów polskich ks. Usas skazany był na długoletnie więzienie, pozostali zaś na karę śmierci. Jak się dowiadujemy, w najbliższej przyszłości zostaną wymienione ostatnie osoby, podlegające umowie ogólnej. Polska ma otrzymać jeszcze 52, z których 29 było skazanych na karę śmierci.

KRONIKA KRAJOWA.

ODZNACZENIE KS. BISKUPA GODLEWSKIEGO. Wojewoda wołyński, A. Dębski, dokonał dekoracji orderem „Polonia Restituta“ administratora diecezji łuckiej, ks. biskupa M. Godlewskiego, którym został nagrodzony za czynny udział w krzewieniu tajnej oświaty za czasów carskich, oraz za zasługi na polu pracy społecznej.

POMNIK ARCYB. BILCZEWSKIEGO WE LWOWIE. Staraniem komitetu biskupiego ma stanąć we Lwowie pomnik zasłużonego kapłana ś. p. arcyb. Bilczewskiego. Projekt pomnika wykonał art.-rzeźbiarz Wojtowicz. Pomnik wykuty w marmurze, stanie w katedrze.

UCZCZENIE KAROLA MIARKI. Na piątą rocznicę obchodu 100-iej rocznicy urodzin Karola Miarki, znanego działacza polskiego na Śląsku, ofiarowało państw. seminarjum nauczycielskie w Pszczynie Prezydentowi Rzeczypospolitej portret Karola Miarki, wydany własnym nakładem. Portret umieszczony został w gabinecie pracy Prezydenta.

PORANEK KOŁED P OLSKICH CHÓRU CECYLJAŃSKIEGO W KATOWICACH. Dnia 2 b. m. Chór Cecyljański pod przewodnictwem prezesa Szczęsnego Sikorskiego i dyrygenta O. prof. Rizzięgo, koncertował w Teatrze Polskim w Katowicach. Poranek został poprzedzony odczytem prof. J. Soplicy o kołędach polskich. Chór prof. Rizzięgo odśpiewał z niezwykłym artystycznym 20 kołęd w interpretacji Flaszki, Walewskiego, Mehofferowej i Rizzięgo wobec licznie zebranej publiczności.

WSTYD! Na ostatnim posiedzeniu Sejmu Śląskiego w Katowicach wywołał ogólną wesołość poseł Kowal, niemiecki komunista. Przyszł na posiedzenie nieco podchmielony i wszedł na salę posiedzeń, śpiewając jakąś kabaretową piosenkę. Zamiast iść na swo-

robionym kluczem. Policja państwowa, mimo natychmiastowych pościgów, dotąd wlamywała się nie pochwyciła.

PLON ZBRODNI. W pobliżu wsi Głanowa, w powiecie olkuskim, zamordowano Jana Pawlaka, który po 7 latach, spędzonych w więzieniu świętokrzyskim za napady, wrócił do domu. Powrót ten strapił żonę Pawlaka, Zofię, i jej przyjaciela, 23-letniego Ant. Matkocha. Oboje pod jakimś pretekstem wyprowadzili Pawlaka w pole i tu zabili go toporem.

RABINI PRZECIW MODZIE KOBIECEJ. W Warszawie rozpoczął się ogólnopolski zjazd rabinów, przy udziale 350 delegatów. Na porządku dziennym obrad jest między innymi walka z nowoczesną, nieprzyzwoitą modą kobiecą. Zjazd powitał w imieniu min. oświaty naczelnik wydziału żydowskiego, p. Adelberg. Zjazd wysłał depesze powitałne do Prezydenta Rzeczypospolitej, do premiera i ministrów oświaty.

NA SZEROKIM SWIECIE.

Zagadka mordu w pociągu Moskwa—Ryga — wyjaśniona.

Identyczność obu morderców kurjerów sowieckich została wreszcie ustalona. Są to mianowicie dwaj bracia Antoni i Bronisław Gabrielowicze, obywatele litewscy, pochodzenia polskiego. Przypuszczenie, jakoby zabójstwo dokonane na osobach kurjerów dyplomatycznych w pociągu Moskwa—Ryga miało wyłącznie kryminalny charakter, znalazło więc ostateczne potwierdzenie.

Korupcyjna panama „Abendu“.

Sensacją Wiednia stanowi afera korupcyjna dziennika socjalistycznego „Abend“ w Wiedniu. Dziennik ten, bardzo poczytny (około 100.000 nakładu), walczył przeciwko korupcji, występującej przeciw rozmaitym instytucjom, spółkom i firmom. Od tych to firm pobierał olbrzymie sumy, za cenę których zobowiązywał się ich nie atakować. Naczelny redaktor „Abendu“ Alexander Weiss wraz z akwizytorem Arturem Fuchsem, oskarżeni są również o szereg spekulacji giełdowych i innych manipulacji i „gesztów“, które w brzydkiem świetle stawiają szefa i redakcję wymienionego dziennika. Cała prasa austriacka z zainteresowaniem zajmuje się tą aferą, która nazywa jedną z największych od chwili istnienia prasy austriackiej.

Króliki murzyńskie biją czołem Ossendowskiemu.

Prof. Ossendowski znajduje się obecnie w Gwinei francuskiej. Pani Ossendowska dała w porcie Conary pierwszy koncert polski w Afryce. Z miasta Kourou nad Nigrem wysłał znakomity podróżnik czwarty transport zbiorów zoologicznych i botanicznych do Polski. Mieszkańcy „króliki“ szczepów murzyńskich urządzają polskiej ekspedycji łapałki i wspaniałe przyjęcia. Ekspedycja składa się z 4 kierowników (wraz z Ossendowskim i małżonką), 3 czarnych żołnierzy eskorty, kucharza, 2 chłopców do posługi i 70 tragarzy. Gubernator Gwinei i władze francuskie otaczają ekspedycję polską nadzwyczajną uprzejmością i opieką.

POMNIK PREZYDENTA MASARYKA będąc postawiony w Pardubicach kosztem 300 tysięcy koron.

NIEMCY ZABRANIAJĄ POJEDYŃKÓW. Reichstag przyjął ustawę zabraniającą urzędnikom państwowym wyzywania na pojedynk, oraz przyjmowania wyzwania.

ŻADNA PANNA W N. JORKU NIE PRYZNAJE SIĘ DO BRZDYOTY. Właściciele i wiaściciele salonów piękności przed rozpoczęciem dorocznego zebrania w hotelu Waldorf Astoria, ogłosiłi, że poszukują najbrzydszej kobiety w Nowym Jorku, aby ją przerobić na najpiękniejszą przy pomocy różów, pudrów, masażów i innych sposobów toaletowych. Dotychczas nie zgłosił się nikt; żadna nowojorkianka nie przyznaje się do tytułu najbrzydszej.

W ALASCIE KWITNĄ RÓŻE. Z miasta Wrangel w Alasce donoszą, że podczas, gdy kraje ciepłe cierpią na niezwykle zimne powiatrze, Alasce cieszą się nadzwyczaj łagodnym powietrzem. W południowo-wschodniej Alasce różę zaczynają kwitnąć. Przeciętna temperatura w grudniu wynosiła 35 stopni wyżej zera, a w wczorajszym tygodniu barometry wskazywały 51 stopni.

Z HUMORU.

Złosiwy. Konduktor (do pasażera, który wszedł do przedziału dla kobiet): Proszę pana, tu przedział dla pań. — Pasażer: O, ja się nie boję.

W SKŁADNICY KÓŁEK ROLNICZYCH
— w Mszanie Dolnej —
jest do objęcia posada
dyrektora handlowego
kandydaci zgłoszą się osobiście
ze świadectwami do dnia 22-go
lutego 1926 r. 193

Wielki podwójny, wspaniały program sensacyjno-komedjowy
„NICK KRÓL SZOFERÓW”
 Sensacja ulubionego typu. — Brawurowe popisy odwagi i zręczności 8 aktów. — Zdjęcia z Rivieri. — Akcja rozgrywa się na morzu, na okręcie, w aeroplanie i t. d. Awanturyczne, niesłychanie barwne przygody księcia szofera.
 Ponadto: **HAROLD LLOYD** w nieprawdopodobnie wesołej grotesce:
„GRUNT SIĘ NIE PRZEJMOWAĆ”
Spieszcie dziś wszyscy do kina „WANDA”.

KRONIKA KRAKOWSKA.
Prywatne szkolnictwo zawodowe
 W OKRĘGU KURATORJUM KRAKOWSKIEGO. — ZNACZENIE SZKÓŁ DOKSZTAŁCAJĄCYCH.

Z prywatnych większych szkół zawodowych na terenie krakowskiego okręgu szkolnego należy przedewszystkiem wymienić: średnią szkołę Stowarzyszenia kupców w Krakowie, średnią handlową Tow. „Rozwój” w Jasle, zawodową żeńską w Grybowie, średnią miejską gospodarstwa domowego z gotowaniem w Krakowie i t. d. Ze szkół rzemieślniczych wysuwają się na pierwszy plan szkoły stolarskie, ślusarskie i kowalskie w Oświęcimiu, prowadzone przez Ks. Ks. Salezjanów, oraz w Pawlikowicach pod Krakowem, w zarządzie Zgromadzenia zakonnego im. św. Michała.

Na szczególniejsze podkreślenie zasługuje nowy typ szkoły pracy społecznej w Krakowie o szczytnym programie naukowym, wzorowanym na tego rodzaju uczelniach w Ameryce, Szwajcarii i Belgii. Przygotowuje ona żeńskie sily kwalifikowane do zarządu gospodarczego i administracyjnego klinik, szpitali, do prowadzenia domów ludowych, przygotowuje do roli inspektorów fabrycznych, jak wogóle do wszystkich instytucji społecznych. W przyszłym roku ma powstać dział specjalizacji w dziennikarstwie na II roku studiów. Szkoły zawodowe prywatne korzystają ze zwyczajnych dotacji budżetowych, oraz z 25% dodatków do podatku przemysłowego.

Kursy prywatne (jest ich na terenie okręgu szkolnego 36) mają koncesje z Ministerstwa oświaty i korzystają z pewnych subwencji państwowych. Mamy dwojakiego rodzaju kursy: 1) takie, których właścicielem jest 1) osoba prawna (towarzystwo), 2) osoba fizyczna. Do pierwszej kategorii należą między innymi kursy przy mieście Muzeum przemysłowym w Krakowie, prowadzone przez wytrawnego dyrektora, inż. Tora; uwzględniają one w równej mierze potrzeby techniki, jak i przemysłu artystycznego. Należy dalej wymienić kursy dla prowadzenia szkół zawodowych, jak np. w Grybowie, gdzie duszą działalność Towarzystwa są: ks. kan. Solak i insp. szkolny Klich. Ostatnio daje się zauważyć silna tendencja do zakładania kursów kierowców samochodowych, z których dwa w Krakowie uzyskały już koncesje Ministerstwa. W najbliższej przyszłości powinno nastąpić uruchomienie szeregu kursów koszykarskich w kilku miejscowościach województwa krakowskiego.

Kursy drugiej kategorii, o charakterze więcej zarobkowym, prowadzone zwykle przez firmy posiadające kartę przemysłową, należą do drobnych przedsięwzięć i nie odgrywają poważniejszej roli. Kursy obydwóch kategorii podlegają nadzorowi Ministerstwa oświaty i Kuratorjum.

Typem szkoły zawodowej, która ma największą żywotność, jest najtańsza i posiada wszelkie warunki rozwoju przy teraźniejszej trudnej sytuacji finansowej państwa — to szkoła dokształcająca wieczorowa. Ona to może być jeszcze dzisiaj otwierana w miejscowościach, gdzie nie ma zorganizowanego szkolnictwa zawodowego dokształcającego, bez większych uszczerbków dla skarbu Państwa, tem więcej, że rząd ponosi tylko dwie trzecie wydatków personalnych. W każdym razie sied 70 szkół zawodowych dokształcających na terenie Kuratorjum krakowskiego stanowi już dzisiaj pokazną ciotę tego rodzaju zakładów. Co do ilości takich szkół, to okręg krakowski zajmuje drugie miejsce (na pierwszym stoi Poznańskie); w bezporównania gorszym położeniu znajduje się środkowa i wschodnia Małopolska, która na obszarze trzech województw posiada tylko 56 szkół dokształcających.

Idea Ministerstwa oświaty i Kuratorjum jest przekształcenie szkół dokształcających, które miały dotąd przeważnie charakter szkoły ogólnokształcącej dla terminatorów, na szkoły, jak najwięcej zawodowe, przystosowane ściśle do poszczególnych działów rękodzieła reprezentowanych w odnośnej uczelni. Dlatego też otwiera się całe szkoły lub poszczególne klasy i oddziały wyłącznie dla jednego zawodu, co umożliwia wprowadzenie większej ilości i ściślejsze dobranych przedmiotów. Oczywiście dla się to przeprowadzić głównie w większych miastach, zaś w miejscowościach mniejszych szkoły takie muszą mieć charakter więcej ogólnokształcącej, a to z powodu trudności w indywidualizowaniu nauki, skoro każda klasa mieści w sobie uczniów z najrozmaitszych zawodów.

W każdym razie szkoła dokształcająca dla terminatorów cieszy się specjalną opieką Ministerstwa oświaty, które uważa ten typ uczelni za tak fundamentalny w szkolnictwie zawodowym, jak zasadniczą jest szkoła powszechna w szkolnictwie ogólnokształcącym.

Urzednicy administracyjni w walce o swe prawa.

Dnia 5 b. m. odbyło się w Krakowie w lokalu Stowarzyszenia urzedników II kategorii krakowskiego okręgu wojewódzkiego zebranie delegatów Związku pracowników administracyjnych reprezentujących ogółem około 5000 członków. Delegaci stwierdzili krzywdzenie i uposiedzenie pracowników administracyjnych i konieczność zorganizowania się wszystkich Związków pracowników administracyjnych, zarówno na terenie tutejszego okręgu, jak i w innych województwach, celem stworzenia jednolitego frontu do walki o prawa.

W dalszym ciągu stwierdzili delegaci nierówność w uposażeniu poszczególnych dykasterji, podkreślając, że pracownicy o jednakowym wykształceniu i jednakowych latach służby posiadają różne uposażenie. W zrozumieniu powyższej chwili uchwalono jednolite stworzyć komisję porozumiewawczą Związków pracowników administracyjnych i wezwać wszystkie Związki, które nie brały udziału w wymienionym zebraniu, aby w imię solidarności i dobrze zrozumianym interesie swoich członków, bezwzględnie zgłaszały swój akces.

NOWY ZARZĄD ZWIĄZKU DZIENNIKARZY POLSKICH.

W sobotę 6 b. m. odbyło się w lokalu redakcji „Głosu Narodu” nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Związku Dziennikarzy Polskich w Krakowie. Po sprawozdaniu prezesa i skarbnika udzielono Zarządowi absolutorium, poczem dokonano wyboru nowych władz Związku. Prezesem wybrano ponownie p. K. H. Rosztworowskiego, na wiceprezesów powołano pp. red. Długoskiego i dr. Antoniego Waśkowskiego.

Sekretarzem wybrany został red. J. Warchołański, zast. sekretarza red. St. Lipecki, skarbnikiem dr. W. Sperber.

Do Wydziału weszli: red. S. Chmurkowski, red. Mieczysław Dąbrowski, H. Gralski, red. St. Lipecki, Fr. X. Pusłowski, red. Szczepański, red. W. Sperber, prof. Surzycki.

W Komisji Rewizyjnej zasiadają: Ks. red. Piwowarczyk, red. Popiel i p. Flasiński.

Do Sądu honorowego wybrano pp. prof. Ignacego Chranowskiego, prof. St. Kutrzebę i prof. Mieczysława Dąbrowskiego, a na zastępców pp. Macieja Szukiewicza, red. J. Heynara i red. Mieczysława Zielenkiewicza.

7 LISTA SKŁADEK NA BIADY DLA BEZROBOTNYCH

po myśli odezwy Księcia Metropol. A. Sapięchy:
 Hr. Fr. X. Pusłowski 10 zł, XX. Augustyjańskie krakowskie 50 zł, Gimnazjum Czwarte klasy: Ia, IIIa, IVa, Va, VIa, VII i VIII zamiast drugich śniadań 25.20 zł, R. Zabierzowska 4 zł, E. Morełowska 5 zł, Wasilkowska 10 zł, Hr. Fr. Potoccy 100 zł, Dyr. E. Makowski 50 zł, Pułk. Augustyn 5 zł, Ks. Stypuła 14 zł, W. Kapuła 4 zł, Janikowa 5 zł, Bujalski 10 zł, Ks. Siemaszko 5 zł, M. Hahn 5 zł, Fabryka sody amoniakalnej w Podgórzu 300 zł, Klub 10.50 zł, W. S. 7 zł, Dr. Jakubowski 7 zł, N. N. 2 zł, M. Morawska 10 zł, Ks. J. N. 2.42 zł, Pp. Sta-

rzewskie 40 zł, K. Pulyra 15 zł, Kazimiera Holtzer 10 zł, Dr. J. Trammer 40 zł, Lista „Czasu” 269 zł, Lista „Głosu Narodu” 523.60 zł.

Kraków, 10 lutego.
 Środa 10: św. Scholastyki, św. Wilhelma.
 Czwartek 11: Zjawienie się Najów. M. P. w Lourdes.
 Czwartek 11: wschód słońca o godz. 7.00, zachód o godz. 16.15.

WIECZÓR KU CZCI PAPIEŻA PIUSA XI, z okazji 4-tej rocznicy Jego koronacji, odbędzie się w czwartek 11 b. m., staraniem Sekretariatu Katol. Stow. Robotn., o godz. 6.30 wieczorem, w sali Domu Związkowego. Program obejmuje: Zagajenie — ks. Ludwik Kasprzyk; kantata; odczyt: „Papieżstwo i jego znaczenie w obecnej dobie — red. Jan Matyasik; deklamacja: „Encyklika Obleśniona” — O. Norwida. Wstęp wolny dla członków stowarzyszeń katolickich i chrześcijańskich związków zawodowych.

Z AKADEMII GÓRNICZEJ. Minister oświaty zatwierdził uchwałę Rady Wydziałowej Akademii górniczej, mocą której Dr Czesław Kuźniar otrzymał veniam legendi z zakresu geologii ogólnej na Wydziale górniczym Akademii.

O POMOC DLA UBOGICH. Komitet pomocy ubogim nadsyła nam następujący apel: Od tygodnia już są w obiegu znaczki na posiłek dla ubogich, wartości 2 i 5 groszy, zamiast jałmużny pieniężnej. Spieszcie nabywać je przy kasach sklepowych lub w biurze Komitetu pomocy ubogim, ul. Poselska 8, w poniedziałki, środy i soboty od godziny 1—2. W ten sposób przyjdziecie z pomocą prawdziwie potrzebującym, a unikniecie marnotrawienia waszego grosza wskutek wyzysku niesumienionych jednostek. Niech w sklepach, domach i na ulicy każdy wspomóż biednego i da mu możność zjedzenia obiadu, kupienia chleba i dostarczenia odzieży. Wszelkich informacji udzieli Biuro Komitetu pomocy ubogim, Poselska 8, w poniedziałki, środy i soboty od godz. 1—2.

DAR NA BURSE RĘKODZIELNICZĄ. Znany przemysłowiec w Krakowie p. Aksman, złożył w Administracji „Głosu Narodu” na rzecz Bursy rękodzielniczej w Krakowie przy ul. Krupniczej — 25 sztuk akcji Banku Przemysłowego i 75 sztuk akcji Polskiego Globu. Obywatelski czyn p. Aksmana winien znaleźć żywy oddźwięk w społeczeństwie i zachęcić posiadaczy mniej wartościowych papierów dywidendowych, do składania ich na rzecz tak potrzebnej i godnej poparcia Instytucji, jaką jest Bursa rękodzielnicza w Krakowie.

3.000 BEZROBOTNYCH W KRAKOWIE. Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Krakowie, mieszczący się obecnie przy ul. Krowoderskiej L. 5 (tel. Nr. 472), ma obecnie w ewidencji 3.000 bezrobotnych wszelkich kategorii (od zwykłych robotników począwszy, a na pracowniach umysłowych skończywszy). Urząd zwraca się do pracodawców o zgłaszanie wszelkich wolnych miejsc; opłata za pośredniczenie wynosi załodwie 50 gr. od osoby, którą uiszczą pracodawca.

WŁOŚCIANIE PRZECIW AKCYZIE MIĘSKIEJ. Wczoraj odbył się w Tow. rolniczym wiec chłopski okr. krakowskiego, przy licznym udziale wójtów. Uchwalono protest przeciw zamierzonemu utrzymaniu akcyzy miejskiej, który następnie w formie rezolucji przedłożono wojewodzie Kowalkowskiemu. Odnosny memoriał domagał się podjęcia akcji siewowej przez rząd, naprawy dróg i t. d.

NA WCZORAJSZYM TARGU płacono następujące ceny: litr mleka zbieranego 25—30 gr., niezbiernego 35—40 gr., śmietany słodkiej 50—60 gr., kwaśnej 1.60—2 zł. 1 kg. masła 5.40—5.60 zł., sera 1—1.20 zł., jaja za kopę 9—9.50 zł., za sztukę 16—17 gr. Drób: kura 3—7 zł., kaczka żywa 5—7 zł., bity 4—6 zł., gęś żywa 10—15 zł., bity 8—12 zł., indyk 14—18 zł. Jarzyny: 1 kg. ziemniaków 9—10 gr., buraków 14—18 gr., marchwi 25—30 gr., selerów 40—60 gr., pietruszki 40—60 gr., woszczorn 90—60 gr., kapusta włoska za kopę czynny 90—60 gr., karpiele za kopę 5—6 zł., kalafior 6—18 zł., karpiele za kopę 5—6 zł., kalafior (szuka) 1.30—2 zł.

SZPECENIE MIASTA. Na murach domów i na drzewach rozwieszane są w ostatnich czasach najrozmaitsze afisze, co raz w najwyższym stopniu wygląd estetyczny naszego miasta. Magistrat krakowski winien dopilnować wydanego z swoim czasie zarządzenie, by wszelkie afisze były rozpięte na kłoboczkach reklamowych, wybudowanych specjalnie w tym celu.

NOWE GATUNKI TYTONIU. Z początkiem b. m. monopoli tytoniowy puścił w obieg dwa nowe gatunki tytoni luksusowych: „Purysian” i „Hercegowina”. Tytonie te, z których pierwszy jest słabszy i łagodniejszy, drugi silniejszy w smaku, wyrabiane są z wybornych liści, krajane równoległe i pakowane w pięknie emaljowanych pudełkach blaszanych. Do nabycia są tylko w sklepie monopolowym przy ul. Sławkowskiej l. 32, w cenie po 12 zł. za 100-gramowe pudełko.

15 MIESIĘCY WIEZIENIA ZA KRADZIEŻ. Przed kilku dniami donosiłszy o zasądzeniu przez sąd okr. karny Antoniego Stablika na 5 lat ciężkiego więzienia za szereg śmiałych kradzieży ulicznych, dokonanych w towarzystwie spółników w okolicy ul. Lubicz i Radziwiłłowskiej.

Za podobne kradzieże odpowiadał wczoraj przed sądem Władysław Wyczynek f. Mieczysław Grzesik, lat 35. Dnia 5 lipca ub. r. korzystając ze zbiegowiska ulicznego przy pijańskim karzełku Michańca, wyolgnął Stanisława Szczechowiczowi srebrny zegarek z kieszki kamizelki. Ponieważ Wyczynek był już karany kilkakrotnie za kradzieże, przeto trybu-

nał zasądzić go na 15 miesięcy ciężkiego więzienia z obstrzeżeniami. Rozprawie przewodniczył dr. Kaczmarek, wotowali s. s. o.: Drozdzikowski i Wiśniewski, oskarżał prok. dr. Gniwosz.

17-LETNI CHŁOPAK ZABÓJCĄ. Dnia 8 listopada ub. r. przyszło we wsi Radłów koło Tarnowa do zwady między Andrzejem Kolatą a Stanisławem Dullanem. Kolata, 17-letni chłopiec, uderzony łaską w plecy przez Dullana, dobił nożem i pchnął swego przeciwnika w pierś i brzuch, wskutek czego Dullan padł trupem na miejscu. Za czyn ten odpowiadał wczoraj Kolata w sądzie okr. karnym, oskarżony nadto o niebezpieczne pogroźki wobec siostry zabitego, Zofji Dullanowej. Trybunał uwzględnił młodość wiek Kolaty, zasądził go na 1 1/2 roku ciężkiego więzienia. Rozprawie przewodniczył radca sądu dr. Kaczmarek.

OBLAWA POLICYJNA. Wczoraj nad ranem przeprowadził organa śledcze policji kontrolę osobników bez żadnego zajęcia i zamieszkania, korzystających doraźnie z przytułku Braci Albertynów w Krakowie. Po przeprowadzeniu formalności, przytrzymało 179 osobników podejrzanych o różne czyny karygodne i poszukiwanych przez władze.

ZMARŁA W KARETCE POGOTOWIA. Wczoraj zaważano lekarza Pogotowia ratunkowego do domu przy ul. Starowisłnej 65, gdzie 26-letnia St. Grabowska wypiła większą ilość jodyny i lyzolu w zamiarze samobójczym. Desperatka zmarła w karetce Pogotowia w czasie przewożenia jej przez lekarza do szpitala.

ZATRUTA ALKOHOLEM METYLOWYM. Przechodnie zauważył wczoraj na plantach, opodal Uniwersytetu, jakąś kobietę, mogącą liczyć 40 lat, ledzącą bez przytomności. Zawezwany lekarz Pogotowia stwierdził u niej zatrucie spirytusem metylowym. Kobietę, której nazwiska nie stwierdzono, przewoził lekarz do szpitala.

Zawiadomienia i komunikaty.
„LA JEUNE LITTERATURE FRANCAISE”. Odczyt na ten temat, urządzony staraniem Alliance Française, wygłosił prof. Hamel we wtorek 9 b. m. o godz. 6 wieczór, w gimn. IV, przy ul. Krupniczej 2.

O OPTYCZNYCH ZŁUDZENIACH I SZTUCZKACH FAKIROW ESTRADYOWYCH z pokazami obrazów i eksperymentami, będzie mówił p. Henryk Gralski, znany badacz metafizyczny, dzisiaj we środę o godz. 7 wieczór, w auli gimn. VIII, przy ul. Studenckiej.

ODCZYT REKTORA FIERICHA. Dzisiaj we środę o godz. 6.30 wieczór odbędzie się w Izbie Handlowej odczyt prezydenta Komisji Kodyfikacyjnej, rektora Fiericha o „Projekcie polskiej procedury cywilnej w obecnej chwili”.

SPRZEDAŻ WYBRAKOWANYCH KONI WOSKOWYCH odbędzie się w drodze publicznej licytacji na targowicy w Podgórzu-Zabłociu w dniach 16 i 23 lutego, oraz 2, 9, 16 i 23 marca b. r.

REPERTUAR TEATRU SŁOWACKIEGO
 Środa: „Początek Kopcuska” (popular.).
 Czwartek: „Polityka i młodość” (ceny niż.).
 Piątek: „Bitwa pod Waterloo” (popularne).
 Sobota: „Prawo barbarzyńcy”.

REPERTUAR OPERETKI „NOWOŚCI”
 Środa: „Księżniczka dolarów”.
 Czwartek: „Księżniczka dolarów”.
 Piątek: „Księżniczka dolarów”.

REPERTUAR „BAGATELI”
 Środa: „Pantomina baletowa”.

WANDA: „Nick, król szoferów”.
REDUTA: „Walka o kobietę i brylant”.
UCIECHA: „Tajemnica białej ciszy”, dramat, 8 aktów.

WARSZAWA: „Gorączka złota”.
NOWOŚCI: „Chryzantemy”, dramat, 12 akt.
PROMIEN: „Harold Lloyd jako marynarz wbrew woli” i „Spadkobiercy wuja”.
SZTUKA: „Złodziej w raju”.

Wiadomości kościelne.

DIECEZJA PRZEMYSKA.
 Odznaczeni: przywilejem noszenia Rokitki i Mantoletu kanonickiego: ks. Wojciech Karaś, proboszcz w Wolanow; ks. Jakób Fuł, prob. w Jasionce i dziekan dukielski; ks. Dominik Zarykiewicz, prob. w Trześniu i dziekan miechowski; ks. Jan Holowiński, prob. w Brzyskach; ks. Jan Lisiński, prob. w Golcowej; ks. Karol Miller, katecheta szkoły powszech. w Starym Samborze; ks. Paweł Rabczak, katecheta gimn. w Sanoku.

Expositorio canonicali: ks. Józef Błędka, prob. w Pniowie; ks. Roman Penc, prob. w Niżankowicach; ks. Julian Sadowski, katecheta szkoły powszech. w Pruchniku; ks. Władysław Lutecki, katecheta szkoły powszech. w Ustrzykach Dolnych; ks. Franciszek Skrabka, katecheta szkoły powz. w Jeżowie; ks. Stanisław Kmiotek, prob. w Miżyńcu; ks. Marceł Zmora, proboszcz w Husakowie.

Mianowani: ks. Dr. Kazimierz Kotula, prob. w Drohobyczu, dziekanem drohobyckim; ks. Kazimierz Gąsior, wikary w Markowej, ekspozytem w Woli Ranzkowskiej; ks. Antoni Szoldziński, po zwolnieniu na własną prośbę z obowiązków proboszcza w Michałowie i po przejściu na emeryturę — administratorem tamże; ks. Józef Drybała, wikary w Zgłobniu, administratorem w Wołoszczy.

Instytuowani: ks. Marceł Zmora, administrator w Husakowie, na probostwo tamże; ks. Marjan Czech, kapelan Zakładu wychow. w Drohobyczu, na probostwo w Komarnie;

ks. Jan Kolasa, proboszcz w Wołoszczy, na probostwo w Białowej; ks. Franciszek Stapor, administrator w Bórcie, na probostwo tamże.
 Przeniesieni księża wikary: Ks. Józef Leclé z Husakowa do Markowej; ks. Edward Saletnik, administrator w Komarnie, na posadę wikarego go w Przeworsku; ks. Stanisław Pietrzyk z Górnego do Komarna; ks. Walenty Sobowski ze Stojanów do Górnego; ks. Andrzej Burzycki z Harty do Zgłobnia; ks. Jan Mróz, po skończonym urlopie, na posadę wikarego do Harty; ks. Maciej Dudek, po skończonym urlopie, na posadę wikarego do Frysztaka; ks. Andrzej Osikiewicz, administrator w Białowej, na posadę wikarego do Czudeca; ks. Stanisław Pryś z Korozyny do Brzostku; ks. Franciszek Wierzbicki z Wesołej do Korozyny.

Z chrześc. ruchu zawodowego.

Walne Zebranie chrześc. Związku zawod. pracowników tramwajowych odbędzie się we środę, dn. 10 b. m. o godz. 11 w nocy, z normalnym porządkiem dziennym, w Domu Związkowym przy ul. Andrzeja Potockiego 11.

Czwartek, dn. 11 b. m. Zwyczajne tygodniowe zebranie chrześc. służby domowej żeńskiej o godz. 5 popoł.

Operetka „Nowości”.

„Księżniczka dolarów”, operetka w 3 aktach Włódnika-Grubowicza, muzyka Leona Fialla.

Po długiej przerwie Dyrekcja Nowości wznowiła imprezę operetkową, wystawiając „Księżniczkę dolarów”, która zdobyła sukces na wszystkich niemal scenach europejskich. Utwór Fialla ma naogół muzykę lekką, melodyjną, w niektórych epizodach o nastroju poważniejszym — a całość interesująca pod względem muzycznym skomponowana, obfituje w arze łatwą do wybitnego „Szlagierem” jest znana od dawna piosenka: „To są dolarów królów”; powtarza się ona po kilkakroć w ciągu niedługich trzech aktów.

Treścią operetki są losy Alleji, córki Johna Coudora, multimilionera amerykańskiego, dumnego finansisty, który do swej służby dobiera zubożale osoby, a arystokracji europejskiej. O pogardliwym sposobie traktowania „służby” przez Coudora, dowiaduje się wielki przemysłowiec Fiedy Wehrburg, zgłasza się do Coudora i prosi go o przyjęcie do służby, udając zbankrutowanego właściciela kopalni węgla. W pałacu miliardera pozaję jego córkę, która po czasyłkowemu przyjmuje go lekceważąco, jednak po pewnym czasie zaczyna się nim interesować, pokochuje i oświadcza gotowość wyjścia za niego zamąż. Ambitny przemysłowiec odrzuca jednak propozycję i wyjeżdża, chcąc tym sposobem ukarać dumę księżniczki dolarów. Ze jednak zakończenie każdej operetki musi być pomyslnie, dlatego i tutaj dalszy ciąg akcji przynosi powtarzane spotkanie się Alleji i Fiedy i małżeństwo młodej pary.

Tytułową partję odtworzyła p. Halmańska z dużym wdziękami i swobodą. Pod względem wokalnym artystka wykazała należyte opanowanie górnych tonów i widoczny postęp w technice głosowej. Partnerem jej był p. Józefowicz, który z dużym odcieniem odspiewał melodyjne arje i nastrojowe duety z p. Halmańską. Rozkoszną parą „bębnow” była p. Jaskówna i p. Piłarski (junior), a dyr. Piłarski w roli Johna Coudora, dał doskonałą sylwetkę dumnego dobrodziejstwa amerykańskiego. Miłym urozmaiczeniem operetki były produkcje baletowe, układa baletmistra Piotrowskiego. al.

Iskierki.
 Jak „Kurjerek” przekręcił amerykański telegram?

Wczoraj wstępny artykuł „Il. Kurjera Codz.” zwałcza w dalszym ciągu planowaną umowę z Bankers Trustem. Świątą okazją do tego jest myśl sprologowania opcji, o której Amerykanie zabiegają, jak wynika z przytoczonego w tym artykule telegramu p. Sichels do p. Młynarskiego.

Telegram ten zawiera między innymi następujące zdanie: „Be assured they will never take undue advantage of your government by this extension but would immediately surrender option should they decide this task cannot be accomplished... etc.”

W przekładzie znaczy to: „Zapewniam, że nie wyciągną oni (t. j. Amerykanie. Red.) nienależnych korzyści z waszego rządu dzięki tej prolongacji, lecz że natychmiast zrezygnują się opcji, gdyby doszli do przekonania, że to zadanie nie da się osiągnąć”.

Jakkolwiek dla uniknięcia pomyłki, amerykański telegram oddziela poszczególne zdanie słowem „stop”, „Kurjerek” dowolnie rozbija to zdanie na dwa i zmienia jego znaczenie — dla swych oczywiście celów.

Oto jak brzmi jego przekład (podkreślenie i wykrzykniki „Kurjerek”):
 „Niści pan będzie pewien (?), że oni nie wyciągną nieodpowiednich (!) korzyści wobec waszego rządu z tej prolongaty, ale natychmiast wykonają opcję.. jak tylko zdecydują się (!)!”

To zadanie nie może być (!) wcześniej wykonane i t. d.”

Różnica oczywista. Pomnąwszy to, czy „Kurjerek” zwałcza p. Młynarskiego, Sichelsa, czy kogokolwiek niemilego jego redaktorom, to jednak czyż korzystanie z nieświadomych warstw jego czytelników i wprowadzanie przekraczania treści depesz do metod walki publicystycznej wymaga komentarzy? Zebr.

Kinoteatr „REDUTA” ul. Lubicz 15. wyświetla od środy dnia 10 lutego 1926.

„WALKA O KOBIECĘ I BRYLANT”
 Sensacyjny dramat egzotyczny i awanturyczny.
 Jako druga część programu dwie arcywesołe komedje:
„Małpa wybawcą” i „Percy sprzedany”
 z Jimem i Jackiem. — Program poraz pierwszy w Krakowie o 10 aktach.

WIADOMOSCI GOSPODARCZE.

Przemysłowcy udziela funduszy Bankowi Pol.

Ale chcą gwarancji, że użyte będą na pomoc kredytową dla przemysłu i handlu.

Ag. „Varsovia” donosi: Uważając, że kwestia obrotu pieniężnego, a więc powiększenie kapitału Banku Polskiego, jest nieodzownym warunkiem naprawy gospodarczej, sfery finansującej przemysł i handel Polski, jak również interesowane czynniki handlowe i przemysłowe, zwróciły uwagę właściwych władz rządowych, że gdyby sfery te miały pewność, że

Niewykorzystane licencje przewozowe.

mogą stanowić podstawę dla nowych pozwoleń.

Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie zawiadamia interesowanych, iż pozwolenia na przewóz towarów wydane w roku ubiegłym, a niewykorzystane przez importerów, stanowią podstawę do wydawania nowych pozwoleń tylko do 20 b. m. włącznie. Zaznacza się, że Centralna Komisja przywózowa nie uwzględniła podań wnieszonych na podstawie niewykorzystanych zezwoleń przywózowych, a dotyczących tych towarów, na które nie ma obecnie rozporządzalnych kontyngentów wskutek niewyznaczenia ich lub też wskutek zupełnego ich wyczerpania. W razie wyznaczenia nowych kontyngentów na te grupy towarów (jak np. na pomarańcze, korzenie, sliwki suszone i t. p.), pozwolenia przywózowe niewykorzystane stanowią będą nadal pewien argument przy rozpatrywaniu zapotrzebowań, jednak nie w tak szerokim zakresie, jak się to stosuje obecnie.

Zniżka opłat paszportowych polsko-francuskich.

Na podstawie porozumienia władz francuskich i polskich, osiągnięte zostały znaczne ulgi w opłatach za wizy paszportowe. Obecnie płać się za wizę na paszport do Francji 10 franków, z powrotem, z terminem 3-miesięcznym, 10 franków, za wizę na paszport wielokrotnym z terminem ważności rocznym — 20 fr. fr., oraz za wizę przejazdową przez terytorjum Polski bez prawa zatrzymania się — 1 frank fr. Później francuski zatwierdził na podstawie wzajemności te same opłaty na paszporty zagraniczne z Polski do Francji.

Kronika ekonomiczna

NOWA TARYFA TOWAROWA. Z dniem dzisiejszym na kolejach państwowych wchodzi w życie zmieniona taryfa kolejowa (część II, III, IV i V). W tymże dniu tracą moc obowiązującą identyczne części taryfy dawnej (Dz. Ust. Nr. 117/1924 r., poz. 1061). Nowa taryfa przenosi szereg towarów do wyższych klas.

PARCELACJA NA WOŁYNIU W BREW INTERESOM LUDNOŚCI. Z Wołynia donoszą nam, że Państwowy Bank Rolny, parcelując nabywane majątki ziemskie, znaczną część gruntów dzieli między zamieszkałych na Wołyniu Czechów-Kolonistów, którzy stanowią tam silny element gospodarczy. Dzieje się to z pokrzywdzeniem interesów makołowej ludności polskiej i ukraińskiej.

NOWELIZACJA USTAWY O KWATERUNKU WOJSKA W CZASIE POKOJU. Onegdaj odbyła się w Ministerstwie spraw wojskowych konferencja w sprawie projektu nowelizacji ustawy o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju. Po opracowaniu odpowiedniego projektu, przedłożony zostanie sejmowej komisji wojskowej.

REZERWOCIE W AUSTRII WZRASTA. Ilość bezrobotnych w Austrii wyniosła z końcem stycznia 260 tysięcy osób. Oczekują, iż w najbliższym czasie ilość ta nie będzie wzrastała.

WYSTAWA HODOWLANA W BUDAPEŚCIE. W dniach 19-21 marca b. r. odbędzie się w Budapeszcie wystawa hodowlana, połączona z premjowaniem i jarmarkiem. Równocześnie będą wystawione — jak co roku — maszyny, aparaty i wogóle wszelkie artykuły, mające zastosowanie w rolnictwie i hodowli.

HUMOR.

Dziedzictwo. Nauczyciel: Syn pani pisze nieortograficznie. — Matka: Panie profesorze! On to odziedziczył po dziadku. **Kolokwiczni łagodzka.** Sędzia w wielkim mieście: Czy pan był już karany? — Oskarżony: Tak, ale tylko na prowincji.

Lekka zwyczajka dolara.

Tak w Warszawie, jak i w prowincjonalnych centrach giełdowych „czarna giełda” zanotowała w dniu wczorajszym lekką zwyczajkę dolara. Trzymał się on wczoraj na poziomie 7.42-7.43. Banki jednak zachowały poziom 7.33-7.36.

Inne waluty (7.36 parytet): funt 35.82 zł., marka niem. 175.75 zł., frank fr. 27.40 zł., frank szw. 142 zł., korona cz. 21.83 zł.

Na giełdzie akcyjnej zaobserwowane ożywienie się ruchu utrzymuje się nadal, chociaż w dniu wczorajszym silny pęd zwyczajkowy, jaki wystąpił przy niektórych papierach, nieco osłabił. Tak n. p. przy Zieleniewskim zaznaczyła się lekka tendencja zniżkowa.

Na t. zw. pogiędźciu jedynie większe zainteresowanie wzbudza Bank Polski; obrotów wprawdzie nie zawarto, lecz przy papierze ujawnia się tendencja zwyczajkowa.

Notowano: Bank Hipoteczny 43 gr., Bank Komercyjny 12 gr., Zieleniewski 10.80 zł., Trzebińska 16 gr., Górka 8 zł., Siersza 2 zł., Tepege 25 gr., Nafta 31 gr., Azot 18 gr., Elektrownia 13 gr., Cmielów 22 gr., Obodorów 4.55-4.60.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Dolary Stanów Zjedn. 7.30, Belgja 33.25, Holandia 292.80, Londyn 35.56, Paryż 27.05, Praga 21.61, Szwajcaria 140.77 i pół, Włochy 29.50, Wiedeń 102.75.

GIEŁDA W ZURYCHU.

Zamknięcie giełdy: Paryż 19.20, Londyn 25.25, Nowy Jork 5.19, Berlin 1.23.6, Wiedeń 73.05, Praga 15.26.5, Warszawa 70.5.

ZŁOTY W WIEDNIU.

Wiedeń, 9 b. m. Warszawa 96.85-97.65.

Murjer filmowy.

„Gorączka złota”

z Charlie Chaplinem w Kinie „Warszawa”. Film nie może przereklamowany, wszelako nie brak mu cech fenomenalności. Nie jest to zresztą cecha wyjątkowa; gra wszak w nim Chaplin, którego uważamy za największego aktora filmowego współczesności. Według skali amerykańskiej nazwałbyśmy „Gorączkę złota” 90 procentowym filmem.

Obraz opiewa dzieje Chaplina jako poszukiwacza złota w Alasce. Treści w filmie — jak powinno być zawsze — nie ma prawie żadnej. Kokieterijny dyg w stronę Londona zrobił Chaplin, aby poprostu znaleźć nową okazję do wygranania się.

Pierwsza połowa filmu jest stanowczo wyższa. Widzimy Chaplina jak zwykle w nieśmiertelnym melniku, obcisłym żakiecie i obwisłych portkach; jest w nim jednak mniej zewnętrznej Chaplinady, którą doprowadził (w pewnym tylko sensie) do perfekcji Harold Lloyd — a więcej głębi komicznego ujęcia w przemysłowej sytuacji. Jak gwiazdy błyszczą jego wspinałki tricki, jak: gotowanie i spożywanie prawego swojego buta z nogi, jego nadrealistyczna metamorfoza w kurczę, jego taniec z Georgją. Nie tak dobitnie nie określa Chaplina, jak słowo: tragikomizm. (mafarka).

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

Górnicy bocheńscy. Uwagi słuszne; oczywiście wykorzystamy je. W szczególności w kierunku wykazania potrzeby zreorganizowania salin państwowych zamieszczamy odpowiednio uwagi w dziale gospodarczym.

Baczność! Uwaga!
Okazyjne kupno
dobrych a tanich
silników elektrycznych
Od znanych niskich naszych normalnych cen dajemy w tym miesiącu
10% specjalnego rabatu
przy zakupie elektromotorów ze składu.
Na składzie mamy 1000 sztuk.
The International Shipbuilding and Engineering Co. Ltd.
Gdańsk.
Biuro Kraków, ul. Wiśna 12. Tel. 30-49.

Jeśli Cię dręczą myśli smutna i natrętna, gnębi depresja i chęć samobójstwa, jeśli chcesz się wyrwać z nalogów i błędów młodości i mieć pogodę umysłu i radość życia, musisz znać to życie, musisz znać jego niebezpieczeństwa i choroby a najlepsze rady, objaśnienia i wskazówki o tych naj, ważniejszych dziś zagadnieniach higieny i lecznictwa znaleźć można w książkach niżej poleconych:
Prof. Emil Wyrobek:

(Z otchłani chorób nędzy i upadku).

- 1) „Alkoholizm i Prastytuteja” bogato ilustr. cena 4 zł.
 - 2) „Choroby Nerwowe i Umysłowe”. Paraliż postępujący, Hypochondria, Melancholia, Spaczenie umysłu, Rozpad myśli, Głupstwo moralne, Onanizm i zwyrodnienie, Neurastenja, Hysterja i Epilepsja. — Ilustrowane bogato 4 zł.
 - 3) „Choroby Wąsaryczne”, ich skutki i znaczenie w życiu, ilustr. 3 zł. kosztu opł. pocztowej 90 gr.
- Do nabycia w księgarni „Wiedza i Sztuka” Kraków, Gołębia 10, oraz we wszystkich księgarniach. 91

Wytwórnia kilimów
ireny Gutwińskiej
Absolwentki państw. szkoły przem. art.
Karmielicka 59, II. p.
poleca kilimy oraz przyjmuje zamówienia według obranych wzorów, za gotówkę lub na raty. 9

MIECZYSLAW SMOLARSKI. 26

Poszukiwacz złota.

Powieść z tajemnic polskiej alchemji.

XX.
— Słuchajcie Józefie — rzekłem do kipra, który zawzięcie czyścił sobie buty, doprowadzając je do pożądanego połysku. — Gdzież to chodziliście tak daleko, że aż ubłoceni wracacie, chociaż deszcz od wczoraj nie padał?
— Widziałem się z Wojką. Poszedłem doń z rozkazu pana. Spotkałem się z nim za miastem.
— Otóż to z was przyjacieli — zauważyłem ze złością. — Więc Wojko już powrócił, a ja o tem nie wiem.
— Bo też w tem niema nic ciekawego. Nie było go, teraz wrócił i w porządku.
— Ładny porządek! — oburzyłem się. — Nie było go, jest, będzie... Umieję to odmieniać, gdyż mnie rodzice gramatyki uczyli, chociaż na strych się chowałem, kiedy postrzępiony skrypt jej wyciągał. Przecież jednak Wojko musiał wam coś opowiadać. Po co jeździł? — Z czem was pan do niego wysłał?
— Nie wielkiego — odparł kiper figlarnie przyrmrużając oko. — Wojko kupował konie, by je można przeprzagać, jadąc do granicy. Porozmieszczał je po drodze.
— Przecież nie przedko jeszcze wyjeżdżamy? — zauważyłem domyślnie.

— Pewnie, że nie — odpowiedział kiper. — Prawda i to, że pan kazał słownie skrzynie pakować i wieczorem przewieźć je na wóz do zajazdu, tak jednak, by jak najmniej o tem ludzie wokół wiedzieli...
— Zerwałem się na równe nogi.
— Józefie — rzekłem. — Nie dręczył mej ciekawości, jeśli choć trochę serca macie. Znacnie mnie przecież, iż kiedy chce czegoś dowiedzieć się, a nie mogę, to wije się jak piskorz, gdy haczyk poknął, spieszno mu bowiem zobaczył rybaka, który go na wędkę złapał. Powiedziecie mi przedko! Przypuszczacie, że przygotowujemy się do podróży?
— Przypuszczam, iż jak dobrze pójdzie, to jutro tylko opowiadać tu o nas będą.
— Szczytyłem po raz drugi.
— Oj Jezu! Dowiaduję się tego teraz dopiero, a tu nie nie gotowe, nie nie załatwione!
— Pewnie i tobie pan coś poleci, a resztę to inni załatwiają za ciebie.
— Ładnie wyszlibyśmy na tem, gdyby tylko inni tem się zajmowali! A Eberle? — Waltershofen? A któż da im znać? Czy nie będą potrzebni? A może wogóle nie będziemy się już zajmować jakimś tam Setonem, czy Kosmopolitą, gwizdniemy pięknie na kamień filozofów oraz skrypt z krzyżem i różą, poczem wyjedziemy stąd, jakbyśmy przyjechali tu dla przyjemności a ciekawości na ulicach!
— Tęgo nie przypuszczam — rzekł ki-

per poważnie. — Zdaje mi się, iż na coś większego się zanosz. Panu naszemu tak jakoś do tej pory poszło dobrze, iż żadnej pomocy nie potrzebował, ale ludzie, których zjedналиśmy sobie, mają stawić się wieczorem. Kazał też nasz pan, byś zgłosił się u niego, gdy tylko wrócisz z miasta. Teraz rano mam, ale wieczorem — zniżył głos — zdaje się, pojedziemy do Setona.
Kiper leżył na wielkie wrażenie, jakie wywrze na mnie ta wiadomość, spójrzył też na mnie bacznie, ale ja byłem taki rozgoryczony, iż dowiaduję się o tem później od niego, że puściłem nowinę tę mimo uszu, a postanowiłem natomiast odwzajemnić mu się za to.
— Powiedziałbym coś, ale boję się, że was krew zaleje — rzekłem jakby od niechcenia.
— Cóż takiego? — zapytał się trochę niespokojny.
— Boję się też, żebyście nie zechcieli przez okno na ulicę skakać, jak to wolałam była po wzięciu tego lekarstwa, co to pamiętacie...
— Figle sobie stroisz z poważnym człowiekiem. Gadajże prędzej, jeżeli coś masz do powiedzenia.
— Nie wielkiego, ale zawsze rzecz nieprzyjemna — ciągnąłem niewzruszony. — Może też lepiej nie mówić wam o tem. Mamy zginąć, to już lepiej nie wiedzieć z góry. Później martwić się naprózno?

— Do pięciuset gąsiorów z octem — zaklął kiper, a straszne to w ustach jego było przekleństwo. — Opowiadasz o śmierci, jakbyś dziesiąty krzyżyk kończył. Gadaj, co masz mówić! Czy naprawdę jesteście w niebezpieczeństwie? Przez kilka razy śniło mi się, że przy miodzie stałem, a od os się opędziłem nie mogłem.
— Słuszny sen! mądry sen — zauważyłem sentencjonalnie. — Nie będę już zwlekał, tylko powiem wam krótko, że odnalazłem Eriksena i że krąży za nami jako kot za myszą.
Teraz przyszła kolej na kipra. Wypuścił but i czernidło, poczem nagle siadł i patrzył na mnie, milcząco, lecz pytająco.
— Nie mniemam ja — mówiłem dalej — by morderca ów sam działał i pozabawiony był wszelkiej pomocy. Jest nas z woźnicą i Eberlem razem sześciu chłopów. Zawsze to nie to samo, co jeden stary Szwed. Przypuszczam jednak, iż ów Eriksen też sobie jakichś ludzi sprowadził, lub zwerbował.
— Zapomniałeś, iż zjedналиśmy sobie także Waltershofena!
— Józefie! Józefie! — zauważyłem z wyrzutem. — Jeżeli nie mówię o Waltershofenie, to czyż nie domyślił się, iż on i ów morderca to jedno?
— Nie może być! nie może być! Sam opowiadał mi, iż Eriksen był wygolony i boz zarostu, a ów żołnierz taki czarny, którego sam zaprosiłem do naszego stołu...

— Ma przyprawione wąsy i brode! Czy to trudno? Każdy balwierz potrafił wam to zrobić. Powiem jednak, jak doszedłem do przekonania, iż złoczyca ów jest między nami. Biegły on jest snąc w ukrywaniu się, choć lubi pyszczyć się swem fałszywym za pewne nazwiskiem. Widzieliśmy je na naszej drodze w gospodzie, gdzie poznaliśmy barona Salis...
— Ty myślisz, że to Salis? — przerwał mi z podziwieniem kiper.
— Poczekajże trochę! Otóż podejrzenie zbudziło się we mnie już wczoraj, gdy wbiegałem do palącego się mieszkania Kosmopolity. Nie byłem tylko pewny, gdzie szukać tego, który cieszy się teraz, że nas na dudków wystrychnął. Czaił się on, śledząc za nami, i ja to właśnie poddałem mu pomysłu uczynienia poszukiwań w domu, gdzie Seton mógł skarby swe, papiery, a może jakieś tajemnice zostawić. Zaczę żołnierz, pan Waltershofen, myślę, iż to może i prawdziwie jego nazwisko, wśliznął się przedmną do domu „pod złotym herbem”, wziął, co chciał, a mnie na przybycie zgłiszcza zostawił. Drugo jeszcze nie rozumiałem całej prawdy. Wieczorem widziałem się z nim i zostawiłem mu kilka srebrników, które tylko akurat obchodzi go, co parę żołędzi obchodzi handlarza, kupującego las dębowy. Zachował się grzecznie, o nic nie pytał, wąż tylko groźnie stroszył i gotowości do najlepszych usług nam zaprzysięgał.
(Ciąg dalszy nastąpi).

Student politechniki warszawskiej
wyjedzie na kondwje
jako korepetytor
w zakresie gimnazjum-realnego. Łaskawe oferty pod adr. Szymankiewicz Kielce, ul. Hypoteczna 22. 123

W sobotę, dnia 27 lutego 1926 roku o godzinie 4-tej popołudniu odbędzie się w lokalu Spółki w Krakowie, przy ul. Wincentego Pola Nr 7.
VIII. ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE NASZEJ SPÓŁKI
P. T. Udziałowcy zechcą na Walnym Zgromadzeniu złożyć swe książeczki udziałowe, celem wpisania i wypłacenia należnych im dywidend, zarazem donosimy, iż w myśl statutu, jeżeli Walne Zgromadzenie dla braku kompletu, okaże się niezdołnem do powzięcia uchwał, odbędzie się o godzinie później drugie Walne Zgromadzenie, które będzie zdolne do powzięcia uchwał bez względu na wysokość reprezentowanego na nim kapitału zakładowego, jakoteż iż wnioski na Walnym Zgromadzeniu, niedotyczące przedmiotów objętych ogłoszonym porządkiem dziennym Walnego Zgromadzenia, muszą być zgłoszone na piśmie na ręce Zarządu Spółki co najpóźniej na 3 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

Porządek dzienny:
1) Odczytanie protokołu z VII. Walnego Zgromadzenia.
2) Sprawozdanie Dyrekcji za siódmy statutem przepisany okres bilansowy od 1/1. do 31/XII. 1925 r.
3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i udzielenie Dyrekcji i Radzie Nadzorczej absolutorjum z czynności i rachunków.
4) Wniosek o przyznanie Radzie Nadzorczej i Rewizorom wynagrodzenia.
5) Wniosek o podział czystego zysku za rok 1925.
6) Wybór pięciu członków Rady Nadzorczej i dwóch zastępców na lat 8.
7) Wybór jednego członka dyrekcji na lat 3.
8) Wybór trzech rewizorów i dwóch zastępców na rok 1926.
9) Wnioski bez uchwał. 139
W Krakowie, 8 lutego 1926 roku.
DYREKCJA SPÓŁKI
ROMAN MURANY FABRYKA WYROBÓW STOLARSKICH w Krakowie, Spółka z ogr. odp.

POLICHROMJE KOŚCIOŁÓW
od najbogatszych do najsłabszych wykonuje
ZAKŁAD MALARSKI
KAROLA ORLECKIEGO
KRAKÓW — ULICA ŁOBZOWSKA L. 15. Tel. 15.20.
81 podług oryginalnych projektów i kartonów oraz pod artystycznym kierownictwem
JANA BUKOWSKIEGO
PROF. PAŃSTWOWEJ SZKOŁY PRZEMYSŁU ARTYSTYCZNEGO W KRAKOWIE.
Pierwszorzędne wykonanie we wszystkich technikach monumentalnych — tempera — fresk — kaseina — sgraffito.
DOGODNE WARUNKI SPŁATY.
Wybitniejsze wykonane dotychczas dzieła: Polichromja kościoła OO. Jezuitów na Wesołej w Krakowie. — Polichromja kościoła Państw. Zakładu dla nerwowej i umysłowej chorób w Kobierzynie. — Polichromja kościoła OO. Cystersów w Mogile. — Polichromja kościoła OO. Cystersów w Szczyrzu. — Polichromja kaplicy Matki Boskiej Loretańskiej OO. Kapucynów w Krakowie. — Polichromja kościoła gimnazjalnego w Nowym Sączu. — Polichromja kaplicy na wystawie architektonicznej w Krakowie. — Polichromja kościoła parafjalnego w Skrzyszowie. — Polichromja kościoła parafjalnego w Kluczkowicach i w in.

KALENDARZ POLSKI
NA ROK 1926.
Rocznik ósmy, wspaniale ilustrowany (około 60 obrazków) i piękną barwną okładką, obejmuje działy:
religijny, opowiadaniowy, gospodarczy.
Nowości! na każdy dzień podaje listona świętych z rokiem ich śmierci.
Cena 1.20 zł. z przesyłką poczt. 1.40 zł.
Nie zamawiaj, otrzymujeś 11-ty bezpłatnie.
ADRES:
Biblioteka Religijna, Lwów, Ormiańska 13.

Konserwy jarzynowe, fasolka szparagowa, groszek zielony, fasolka zielona, kalajory i mieszane jarzyno
poleca firma
Wojciech Olszowski
KRAKÓW, Mały Rynek. 11